

VEDTEKTER FOR NORGES NATURVERNFORBUND

Fastsatt av Landsmøtet 22/4-2018, med endringer, sist i Landsmøtet 10/11-2024

FØRSTE DEL: INNLEDENDE BESTEMMELSER

KAPITTEL 1. GRUNNREGLER

§ 1-1. Navn

Naturvernforbundets fulle navn er Norges Naturvernforbund / Noregs Naturvernforbund / Norgga Luonddogáhttenlihttu / Nöörjen Eatnemevaarjelimmiesiebie / Vuona Luonndogáhttimlihtto.

§ 1-2. Formål

1. Naturvernforbundet vil arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.
2. Naturvernforbundet vil arbeide for et samfunn der menneskene lever i harmoni med naturen. Dette er et samfunn hvor livsgrunnlaget og livsmangfoldet er sikret for framtidige generasjoner, og hvor naturens egenverdi legges til grunn for arbeidet med å øke menneskers respekt for og kjærlighet til liv og landskap.

§ 1-3. Organisasjon

1. Naturvernforbundet er et landsforbund bestående av fylkeslag, lokallag, Miljøagentene og Natur og Ungdom. Disse er rettslig og økonomisk selvstendige foreninger, organisert etter reglene i kapittel 7 til 10.
2. Landsforbundets besluttede organer er landsmøtet, landsstyret og sentralstyret, som nærmere regulert i kapittel 3 til 6.
3. Naturvernforbundet er partipolitisk uavhengig.

KAPITTEL 2. MEDLEMSKAP OG MEDLEMSKONTINGENT

§ 2-1. Medlemskap

Medlemmer av Naturvernforbundet er:

1. Hovedmedlemmer: Enkeltpersoner som betaler kontingent.
2. Livstidsmedlemmer: Personer som betaler en engangskontingent som er minst det 25-dobbelte av årlig kontingent for hovedmedlemskap.
3. Medlemmer med rabattert kontingent: Pensjonister og andre som har redusert inntekt betaler redusert kontingent.
4. Studentmedlemmer betaler redusert kontingent. Studentmedlemskap gjelder fram til og med fylte 30 år.
5. Familiemedlemmer: Alle husstandsmedlemmer, inkludert barn under 25 år, som bor på samme adresse, kan melde seg inn under et felles familiemedlemskap. Direkte medlemskap i Miljøagentene for barn i husstanden tilbys som del av familiemedlemskapet. Familiemedlemskapet knyttes til en person i husstanden som mottar ett eksemplar av Naturvernforbundets medlemsblad.
6. Æresmedlemmer: Personer som har gjort en fortjenestefull innsats for å fremme Naturvernforbundets formål, kan utnevnes til æresmedlem. Slik utnevning foretas av landsmøtet

etter enstemmig innstilling fra landsstyret. Kandidater kan ikke nomineres mens de annehar sentrale verv eller er ansatt i organisasjonen.

§ 2-2. Medlemskap i lokallag og fylkeslag

Alle medlemmer er uten videre medlem i det lokallaget og fylkeslaget de ut fra sitt bosted sogner til, jf. §§ 8-3 og 9-4. Et medlem kan velge å være tilknyttet et annet lag eller å være direkte medlem i landsforbundet.

§ 2-3. Fastsettelse av medlemskontingent

Landsstyret fastsetter medlemskontingenten for forskjellige medlemsgrupper etter § 2-1.

§ 2-4. Innbetaling av medlemskontingent

Medlemskontingent innbetales direkte til landsforbundet.

§ 2-5. Fordeling av medlemskontingent

1. Landsforbundet refunderer fylkeslagenes og lokallagenes andel i etterkant. Kontingenten avregnes andre halvår og utbetales påfølgende år. Beregningsgrunnlaget for fordeling er brutto kontingentinntekter fratrukket verve- og innkrevingskostnadene, som settes til 15 % av kontingentinntektene.
2. Kontingent fra livsvarige medlemskap tilfaller i sin helhet landsforbundet.
3. Landsforbundet beholder 100 % av brutto førsteårskontingent.
4. Fylkeslagets andel er 40 % av beregningsgrunnlaget fra alle fylkeslagets medlemmer. I tillegg får fylkeslaget 10 % av kontingenten fra medlemmer i kommuner/bydeler med aktive lokallag. Kriteriet for å få utbetalt fylkeslagsandelen er at fylkeslaget skal være aktivt, jf. § 7-4. Kontingentandelen til inaktive fylkeslag settes til side og utbetales fylkeslaget ved gjenoppstart. Kontingent settes likevel ikke til side for dette formål for mer enn tre påfølgende år.
5. Lokallagenes andel er 30 % av beregningsgrunnlaget fra lokallagenes medlemmer. Kriteriet for å få utbetalt lokallagsandelen er at lokallaget skal være aktivt, jf. § 7-4.
6. Studentlag får ikke refusjon av kontingent.
7. Hvis enkelte fylker ønsker en annen fordeling mellom fylkeslaget og lokallagene i det fylket, kan landsstyret dispensere fra fordelingen som er fastsatt. Landsstyret kan også – i tilfeller der fylkeslagene organiserer sin virksomhet i en kommune på andre måter enn gjennom lokallag, og som landsstyret finner hensiktsmessig og nyttig – dispensere fra disse vedtektene gjennom å gi fylkeslaget samme andel av medlemskontingenten som om det fantes lokallag i kommunen. Landsstyret fastsetter hvilke krav som slike ordninger må tilfredsstillende for å gis slik støtte, og hvilket tidsrom det skal gjelde for.
8. Innenfor vedtektsbestemmelsenes rammer kan landsstyret fastsette nærmere retningslinjer for sekretariatets avregning og utbetaling av kontingentandeler til fylkes- og lokallag.
9. Miljøagentene mottar en andel av kontingenten fra familiemedlemskap, for hver miljøagent familiemedlemskapet omfatter. Andelens størrelse fastsettes av landsstyret.

ANDRE DEL: LANDSFORBUNDETS ORGANER OG VIRKSOMHET

KAPITTEL 3. LANDSMØTET

§ 3-1. Grunnregler om landsmøtet

Landsmøtet er Naturvernforbundets høyeste myndighet. Ordinært landsmøte avholdes hvert annet år. Ekstraordinært landsmøte avholdes etter reglene i § 3-9.

§ 3-2. Tid, sted, innkalling, mv.

1. Landsstyret innkaller til landsmøtet. Innkallingen skal angi tid og sted for landsmøtet og en foreløpig saksliste. Innkalling skal skje til fylkeslag, lokallag, Natur og Ungdom, Miljøagentene og Regnskogfondet med minst seks måneders varsel.
2. Forslag til saker til landsmøtet må sendes innen to måneder før landsmøtet avholdes. Det samme gjelder forslag til uttalelser og endring av vedtekter og prinsippprogrammet. Endelig saksliste og saksdokumenter med forslag, må av landsstyret være sendt ut eller tilgjengeliggjort senest innen én måned før landsmøtet avholdes.
3. Senest fem uker før landsmøtet skal valgkomiteen sende sin innstilling til valg av sentralstyre og landsstyre med varamedlemmer, samt kontrollkomite, til landsstyret.
4. Utsending av innkalling, saksliste og vedlegg kan skje elektronisk.

§ 3-3. Utsendinger

1. Full møte-, tale-, forslags- og stemmerett på landsmøtet, har utsendinger fra lokal- og fylkeslagene, Natur og Ungdom, og Miljøagentene, samt medlemmene av sentralstyret og øvrige medlemmer av landsstyret.
2. For å få stemmerett må utsendinger være medlem i det organisasjonsleddet de representerer og ikke ha utestående skyldig kontingent.
3. Antall utsendinger fastsettes på følgende måte:
 - a. Alle aktive lokallag har hver sin representant i fylkesdelegasjonen, valgt av eget årsmøte.
 - b. Fylkesårsmøtene velger i tillegg utsendinger i henhold til fylkeslagenes medlemstall 31. desember året før landsmøteåret:
 - 0-1000 medlemmer: 2 utsendinger,
 - 1001-2000 medlemmer: 3 utsendinger,
 - 2001-3000 medlemmer: 4 utsendinger,
 - 3001-5000 medlemmer: 5 utsendinger,
 - 5001-8000 medlemmer: 6 utsendinger,
 - 8001-12000 medlemmer: 7 utsendinger,
 - Flere enn 12000 medlemmer: 8 utsendinger.
4. Natur og Ungdoms landsmøte velger utsendinger etter medlemstall 1. januar i landsmøteåret etter følgende nøkkel - 0-1000 medlemmer: 4 utsendinger,
 - 1001-2000 medlemmer: 6 utsendinger,
 - 2001-3000 medlemmer: 8 utsendinger,
 - 3001-5000 medlemmer: 10 utsendinger,
 - 5001-8000 medlemmer: 12 utsendinger,
 - 8001-12000 medlemmer: 14 utsendinger,
 - Flere enn 12000 medlemmer: 16 utsendinger.
5. Miljøagentene oppnevner to utsendinger.

§ 3-4. Andre deltakere

1. Generalsekretæren har rett og plikt til å møte i landsmøtet med tale- og forslagsrett.
2. Varamedlemmer i sentralstyret har møte, tale- og forslagsrett.
3. En representant fra Regnskogfondet har møte-, tale- og forslagsrett.
4. Sentralstyret kan invitere æresmedlemmer og andre gjester til landsmøtet. Inviterte medlemmer har tale- og forslagsrett. Gjester som ikke er medlemmer, kan gis talerett av sentralstyret.
5. Valgkomiteens innstilte til neste periodes landsstyre og sentralstyre har møte- og talerett.

6. Valgkomiteen møter med tale og forslagsrett i spørsmål som har med valgene å gjøre.
7. De innstilte til neste periodes valgkomité har møterett.
8. Kontrollkomiteen møter med talerett, og med forslagsrett om det som angår komiteens mandat.

§ 3-5. Åpning av landsmøtet og møteorden

1. Landsmøtet åpnes av landsforbundets leder. Landsmøtet velger to eller flere ordstyrere.
2. Landsmøtet vedtar selv sin forretningsorden, ut fra forslag fra landsstyret.
3. Det føres protokoll fra landsmøtet. Protokollen underskrives av ordstyrer, av referenten og av to av landsmøtets utpekte utsendinger.

§ 3-6. Beslutningsdyktighet

Landsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.

§ 3-7. Saker for landsmøtet

1. Landsmøtet behandler følgende saker:
 - a. Årsmeldinger for landsmøteperioden.
 - b. Reviderte årsregnskap for landsmøteperioden.
 - c. Saker som er forelagt landsmøtet av landsstyret.
 - d. Saker som sentralstyret, lokallag eller fylkeslagene ønsker behandlet av landsmøtet. Disse må meldes til landsstyret senest fem uker før landsmøtet settes. Fem eller flere fylkeslag kan på forhånd kreve at en sak skal tas opp.
 - e. Arbeidsprogram.
 - f. Prinsippprogram. Endringsforslag til prinsippprogram må meldes landsstyret senest fem uker før landsmøtet settes.
 - g. Eventuelle endringsforslag til vedtektene, fremmet i samsvar med § 12-1.
 - h. Valg av sentralstyret. Landsmøtet velger sentralstyrets leder, nestleder og fire øvrige medlemmer av sentralstyret samt fire varamedlemmer i prioritert rekkefølge. Det kan velges 1. og 2. nestleder, det vil da velges tre øvrige styremedlemmer. Nestlederne er sidestilt, men 1. nestleder erstatter leder hvis denne trekker seg.
 - i. Valg av landsstyremedlemmer med varamedlemmer etter nominasjon fra fylkeslagenes årsmøter, på Natur og Ungdoms landsmøte og Miljøagentenes landsmøte. Landsmøtet kan bytte om på rekkefølgen mellom fast medlem og varamedlem, men kan ikke velge andre personer såfremt gyldig nominasjon har funnet sted.
 - j. Valg av valgkomité på tre medlemmer, hvorav ett kan være medlem av landsstyret. Senest fem uker før neste landsmøte skal valgkomiteen sende til landsstyret og sentralstyret sin innstilling til valg av sentralstyret og landsstyret med varamedlemmer.
 - k. Valg av revisor.
 1. Valg av kontrollkomiteens leder og to øvrige medlemmer.
 - m. Kontrollkomiteens rapport.
2. Landsstyret kan avgi innstilling til landsmøtet om sakene nevnt i nr. 1 a-g og j-l.

§ 3-8. Avstemning og vedtak

1. Vedtak fattes med alminnelig flertall der avholdende stemmer ikke telles med. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. For vedtektsendringer og beslutninger om oppløsning gjelder reglene i § 12-1 og § 12-2.
2. Hver utsending har én stemme. Landsstyret har ikke stemmerett ved behandling av årsberetning og årsregnskap, valg av revisor eller ved avstemning om forslag og uttalelser fra kontrollkomiteen om sentralstyrets eller landsstyrets virksomhet.

§ 3-9. Ekstraordinært landsmøte

1. Ekstraordinært landsmøte innkalles av sentralstyret med minst to måneders varsel. Ekstraordinært landsmøte skal også innkalles dersom det blir krevd av fylkeslag som representerer minst en tredel av medlemmene eller av landsstyret med minst to tredelers flertall.
2. Dersom leder og én nestleder, eller mer enn halvparten av sentralstyrets medlemmer med varamedlemmer, trekker seg i landsmøteperioden, skal det innkalles til ekstraordinært landsmøte.
3. Det ekstraordinære landsmøtet behandler bare de saker som er nevnt i innkallingen.

KAPITTEL 4. LANDSSTYRET

§ 4-1. Grunnregler om landsstyret og dets oppgaver

1. Landsstyret er Naturvernforbundets øverste organ mellom landsmøtene.
2. Landsstyret skal sørge for at Naturvernforbundets virksomhet drives i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

§ 4-2. Møtetid, innkalling og forretningsorden

1. Landsstyret skal møte så ofte lederen, sentralstyret eller minst fem av det øvrige landsstyrets medlemmer finner det nødvendig, men minst fire ganger i året.
2. Sentralstyret innkaller landsstyret, med minst to ukers skriftlig varsel.
3. Innkallingen skal angi saker som skal behandles i møtet etter §4-7.
4. Landsstyret vedtar selv sin forretningsorden, med frister for landsstyreperioden.

§ 4-3. Landsstyrets sammensetning

1. Landsstyret består av sentralstyret og en representant for hvert av fylkeslagene, valgt av landsmøtet, en representant fra Natur og Ungdom, en representant for Miljøagentene og en representant fra de ansatte. Sentralstyrets leder og nestleder(e) er også leder og nestleder(e) i landsstyret.
2. Sentralstyrets varamedlemmer er også varamedlemmer for sentralstyrets medlemmer i landsstyret, og i samme prioriterte rekkefølge. Landsstyremedlemmene for øvrig har personlige varamedlemmer valgt av landsmøtet. Hvis både et valgt landsstyremedlem fra et fylkeslag og dets varamedlem er forhindret fra å møte, kan landsstyret, etter forslag fra vedkommende fylkesstyre, samtykke i at et annet medlem fra fylket møter som ekstraordinært varamedlem i det enkelte landsstyremøte.
3. Landsstyremedlemmene og varamedlemmene velges for en periode på to år om gangen og sitter fra avsluttet landsmøte. Dersom landsstyreprésentanten ønsker å tre ut av landsstyret, eller flytter ut av fylket, rykker vara opp til fast representant. Fylkesstyret er da ansvarlig for å nominere en ny vararepresentant som må godkjennes i landsstyret.
4. Kjønnfordelingen i landsstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent.

§ 4-4. Andre møtedeltakere

1. Generalsekretæren har møte-, tale- og forslagsrett i landsstyret.
2. Revisor, varamedlemmer til sentralstyret og en representant for Regnskogsfondet har møte-, tale- og forslagsrett.
3. Landsstyret kan gi andre personer rett til å møte, med eller uten talerett.

§ 4-5. Beslutningsdyktighet

Landsstyret er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt, og dessuten leder eller minst én nestleder, minst halvparten av det øvrige sentralstyret, og minst halvparten av det øvrige landsstyret, er til stede.

§ 4-6. Vedtak og protokoll

1. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ikke-avgitte og blanke stemmer telles ikke med. Ved stemmelikhet anses det forslag som lederen – eventuelt nestlederen (1. så 2.) – stemmer for, som vedtatt. Sentralstyret deltar ikke i avstemning om godkjenning av årsmelding og årsregnskap jf. §4-7. nr 1.
2. Det skal føres protokoll fra landsstyremøtene.

§ 4-7. Saker for landsstyret

Landsstyret behandler følgende saker:

1. Årsmelding og årsregnskap for landsforbundet, fremlagt av sentralstyret. Årsmeldingen og årsregnskapet skal framlegges for landsmøtet til endelig behandling og godkjenning.
2. Landsforbundets budsjett.
3. Politiske retningslinjer og strategier i større miljøpolitiske saker.
4. Kontingentfastsettelse jf. § 2-3.
5. Innkalling og saksliste til landsmøte etter § 3-2, samt forslag med innstilling om saker for landsmøtet etter §§3-5 og 3-7.
6. Godtgjørelse til revisor og sentralstyrets medlemmer.
7. Ansettelse av generalsekretær og instruks for denne.
8. Formålsparagrafen for Naturvernforbundets tidsskrift.
9. Nominering av leder og medlemmer til valgkomiteen.
10. Fremsettelse av forslag for landsmøtet om valg av ny revisor; og eventuelt valg av midlertidig revisor dersom den valgte revisoren fratrer i funksjonstiden.
11. Saker fremmet for landsstyret av sentralstyret, eller av andre organer eller personer med forslagsrett som nevnt i § 4-3, § 4-4 og § 6-2, innen frister for dette satt i forretningsordenen.
12. Andre saker som etter vedtektene hører inn under landsstyret.

KAPITTEL 5. SENTRALSTYRET

§ 5-1. Grunnregler om sentralstyret og dets oppgaver

1. Sentralstyret har ansvaret for Naturvernforbundets drift, herunder Naturvernforbundets sekretariat, og skal organisere Naturvernforbundets virksomhet.
2. Sentralstyret skal følge opp politiske retningslinjer fastsatt av landsmøtet og landsstyret. Sentralstyret kan gjøre politiske og organisatoriske utspill med grunnlag i vedtak fattet av landsmøtet og landsstyret.
3. Sentralstyret skal sørge for gjennomføring av Naturvernforbundets budsjetter, arbeidsplaner og kampanjer slik disse er vedtatt av landsmøtet og landsstyret.
4. Sentralstyret gir retningslinjer for den daglige ledelse av sekretariatet.
5. Sentralstyret skal holde seg orientert om landsforbundets økonomiske stilling og plikter å påse at forbundets regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Sentralstyret skal regelmessig behandle regnskapsoversikter og skal sørge for at vedtatte budsjetter overholdes. Sentralstyret skal varsle landsstyret om budsjettoverskridelser og det kan foreslå budsjettrevisjoner
6. Sentralstyret skal vedta og underskrive Naturvernforbundets årsregnskap og årsberetning, som skal legges frem for landsstyret til godkjenning.
7. Sentralstyret kan fremme saker for landsstyret og avgir innstilling om saker for det.

§ 5-2. Sentralstyrets sammensetning

1. Sentralstyret består av leder, nestleder(e), fire eller tre øvrige medlemmer valgt av landsmøtet, og en representant valgt av Natur og Ungdoms landsmøte. Valgbare til sentralstyret er medlemmer av Naturvernforbundet.
2. Kjønnfordelingen i sentralstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60-40 prosent. Sentralstyret bør ha en bred miljøpolitisk og geografisk spredning samt en god organisatorisk forankring.
3. Sentralstyret skal ha fire varamedlemmer for medlemmene valgt av landsmøtet, i prioritert rekkefølge. Natur og Ungdom kan oppnevne et eget varamedlem. I den utstrekning de ikke trer inn som regulære medlemmer, har varamedlemmer møte, tale- og forslagsrett i sentralstyret som observatører.
4. Generalsekretæren og revisor har møte- og talerett i sentralstyret, generalsekretæren har også forslagsrett. En representant for Miljøagentene og en representant for de ansatte har møte-, tale- og forslagsrett i sentralstyret.
5. Sentralstyrets medlemmer og varamedlemmer velges for en periode av to år om gangen, og sitter fra avsluttet landsmøte.

§ 5-3. Beslutningsdyktighet

Sentralstyret er beslutningsdyktig når leder eller minst én nestleder, og minimum halvparten av de øvrige sentralstyremedlemmer – eventuelt supplert av varamedlemmer – er til stede.

§ 5-4. Sentralstyrets møter, saksbehandling m.v.

1. Sentralstyret innkalles så ofte leder, en nestleder eller minst halvparten av det øvrige sentralstyret finner det nødvendig.
2. Det skal føres protokoll fra sentralstyremøtene.

§ 5-5. Vedtak

Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ikke-avgitte og blanke stemmer telles ikke med. Ved stemmelikhet anses det forslag som lederen – eventuelt nestlederen (1. så 2.) – stemmer for, som vedtatt.

§ 5-6. Forretningsorden

Landsstyret vedtar forretningsorden for sentralstyret, med viktige frister for sentralstyreperioden.

KAPITTEL 6. ANDRE ORGANER OG FELLES BESTEMMELSER FOR LANDSFORBUNDET

§ 6-1. Revisor

Naturvernforbundet skal ha revisor. Revisor velges av landsmøtet og skal være statsautorisert.

§ 6-2. Kontrollkomite

1. Kontrollkomiteen velges for en landsmøteperiode. Medlemmer av kontrollkomiteen skal ikke ha sentrale verv eller være ansatt i organisasjonen.
2. Kontrollkomiteen har i oppgave å påse at vedtak fattet av landsstyret, sentralstyret og generalsekretæren er i tråd med vedtektene og i overensstemmelse med landsmøtets vedtak og vedtatte budsjetter, samt at administrasjonens informasjonsplikt overfor landsstyret og sentralstyret overholdes. Kontrollkomiteen skal ikke ha ansvar for å kontrollere lovpålagte oppgaver innenfor revisors arbeidsområde.
3. Kontrollkomiteen har møte-, tale- og forslagsrett på landsmøtet, i landsstyret og i sentralstyret.

4. Kontrollkomiteen avlegger rapport til landsstyret i forbindelse med hvert årsoppgjør og til hvert landsmøte.

§ 6-3. Habilitet

Et medlem av landsstyret eller sentralstyret må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av et forslag dersom forslaget har en slik betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for generalsekretæren. En hovedrepresentants inhabilitet gjør ikke vararepresentanten inhabil.

§ 6-4 Signatur

1. Sentralstyret har signaturrett, dvs representerer landsforbundet utad og inngår avtaler på dets vegne.
2. Leder og generalsekretær har hver for seg signaturrett.
3. Signaturretten etter nr. 2 kan når som helst tilbakekalles av landsstyret, eller av sentralstyret om det mener at man ikke kan vente på landsstyrets vedtak uten skade for landsforbundet.

TREDJE DEL: FYLKESLAG, LOKALLAG OG NATUR OG UNGDOM

KAPITTEL 7. FELLESE REGLER

§ 7-1. Virkeområde for reglene

Reglene i dette kapitlet gjelder for fylkeslag og lokallag.

§ 7-2. Selvstendighet, uavhengighet og formål

1. Fylkeslag og lokallag er rettslig selvstendige foreninger, med eget navn, eget organisasjonsnummer ved eventuell registrering i Enhetsregisteret, og egne styrende organer.
2. Fylkeslag og lokallag er økonomisk selvstendige foreninger. De har ikke ansvar for landsforbundets gjeld, og landsforbundet har ikke ansvar for deres gjeld.
3. Fylkeslag og lokallag skal ha et formål som er i overensstemmelse med Naturvernforbundets formål.

§ 7-3. Rett til å disponere over navn, nettsider o.a.

1. Navn, nettsider og andre informasjonskanaler kan bare disponeres av personer med signaturrett eller med fullmakt fra vedkommende lag.
2. Om et lokal- eller fylkeslag oppløses eller blir inaktivt, kan landsforbundet kreve at bruken etter nr. 1 opphører. Det samme gjelder ved misbruk. Landsforbundets rett til å kreve opphør kan også gjøres gjeldende direkte overfor tredjepart.

§ 7-4. Aktive og inaktive lag

Et fylkes- eller lokallag regnes som aktivt når det i de siste to år har avholdt og protokollert årsmøte og hatt et valgt styre. Dersom det ikke er tilfelle, eller landsforbundet ikke har fått melding om vedkommende årsmøte(r) og valg etter reglene i § 8-5 nr. 13 eller § 9-5 nr. 9, regnes laget som inaktivt.

KAPITTEL 8. FYLKESLAG

§ 8-1. Geografisk rekkevidde

Et fylkeslag skal fortrinnsvis omfatte ett fylke. Landsstyret kan godkjenne at ett fylkeslag omfatter flere fylker, eller at det er flere fylkeslag i ett fylke der dette er hensiktsmessig eller nødvendig.

§ 8-2. Navn

Fylkeslagets navn bør være "Naturvernforbundet i ..." det aktuelle fylket eller i vedkommende region.

§ 8-3. Medlemmer og tilknyttede lag

1. Som fylkeslagets medlemmer regnes alle medlemmer som nevnt i § 2-1 og som er bosatt innenfor fylkeslagets område, jf. § 2-2.
2. Valgbare til styreverv er bare medlemmer av det fylkeslag som det velges til.

§ 8-4. Normgrunnlag og virksomhet

1. Fylkeslagene er bundet av Naturvernforbundets vedtekter, og kan vedta supplerende vedtekter. Vedtekter og senere endringer i disse må godkjennes av landsstyret.
2. Fylkeslaget skal søke å støtte og koordinere arbeidet i lokallagene og være bindeledd mellom disse og Naturvernforbundets sentrale ledd, i tillegg til å arbeide med natur- og miljøvern saker i fylket i samråd med lokallagene.
3. Fylkeslaget bør også arbeide for å bygge opp lokallag der slike ennå ikke er etablert.

§ 8-5. Årsmøte

1. Årsmøtet er fylkeslagets høyeste myndighet. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utløpet av april måned, og alltid slik at fristene for innsending av saker til landsmøtet kan overholdes. Innkalling foretas av styret.
2. Ekstraordinært årsmøte innkalles når styret finner det nødvendig eller når det kreves av en femdel av medlemmene eller av lokallag som representerer minst en femdel av medlemmene regnet pr. 1. januar inneværende år. Landsstyret eller sentralstyret kan kreve innkalling til, og eventuelt selv innkalle til, ekstraordinært årsmøte dersom Naturvernforbundets vedtekter er brutt. Et ekstraordinært årsmøte behandler kun de saker som er nevnt i innkallingen.
3. Innkallingen sendes til alle lokallag i fylkeslagets område og kunngjøres for alle medlemmer gjennom post eller epost. Innkallingen må være lokallagene og medlemmene i hende senest en måned før årsmøtet. Familiemedlemmer mottar en felles innkalling. Møtet skal samtidig bekjentgjøres for lokallag av Miljøagentene og Natur og Ungdom. Frist for innsending av forslag til årsmøtet er senest to uker før årsmøtet. Fylkesstyret skal sende/tilgjengeliggjøre saksdokumenter med forslag og sakspapir senest innen en uke før årsmøtet.
4. Fylkesstyret og utsendinger valgt av lokallagene møter med tale-, forslags- og stemmerett. Dersom ikke fylkeslaget har bestemt noe annet i sine vedtekter, har alle lokallag minst to utsendinger samt en utsending for hvert femtiende medlem, maksimalt åtte utsendinger. Hver utsending har en stemme. Styrets medlemmer har ikke stemmerett ved behandling av årsmelding og regnskap eller ved valg av revisor.
5. Utsendinger fra Natur og Ungdom og Miljøagentene i fylket har møte-, tale-, forslags- og stemmerett etter de samme regler som gjelder for ett lokallag, som angitt i punkt 4 annet og tredje punktum.
6. Alle medlemmer som har betalt kontingent til Naturvernforbundet for inneværende år, har møte- og talerett på årsmøtet. Styret kan i innkallingen sette en frist for påmelding.
7. Landsstyret kan dispensere fra ordningen fastsatt i punktene 4, 5 og 6.
8. Årsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.
9. Følgende saker skal behandles på ordinært årsmøte:

- a. Valg av ordstyrer.
 - b. Styrets årsmelding.
 - c. Revidert regnskap.
 - d. Budsjett og arbeidsprogram.
 - e. Saker framlagt av styret, lokallag og medlemmer i kommuner uten lokallag.
 - f. Valg av leder og styremedlemmer.
 - g. Valg av valgkomité.
 - h. Valg av revisor.
10. I landsmøteår skal årsmøtet også behandle:
- a. Nominering av landsstyrerepresentant med varamedlem. Disse skal ikke være av samme kjønn.
 - b. Valg av utsendinger til landsmøtet.
11. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Vedtektene kan stille særlige krav for særlige saker. Vedtak om fastsettelse og endring av vedtekter for fylkeslaget treffes av årsmøtet med 2/3 flertall. Med mindre lagets vedtekter fastsetter en annen frist, må forslag etter forrige punktum fremsettes innen fristen angitt ovenfor i pkt 9.e.
12. Det skal føres protokoll over årsmøtets forhandlinger og vedtak.
13. Umiddelbart etter avholdt årsmøte skal landsforbundet få tilsendt årsmelding og utdrag av revidert regnskap, og meddeles valg av utsendinger til landsmøtet. Så snart den foreligger, skal godkjent protokoll fra årsmøtet innsendes.

§ 8-6. Styre

1. Styret har ansvaret for fylkeslagets drift og skal organisere fylkeslagets virksomhet i samsvar med Naturvernforbundets vedtekter og vedtak fattet av årsmøtet. Det skal føres protokoll fra styremøtene.
2. Fylkeslagets vedtekter kan ha bestemmelser om styrets størrelse og sammensetning. Om slike bestemmelser ikke er gitt, fastsettes dette av fylkeslagets årsmøte. Kjønnsfordelingen i styret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent. Styremedlemmenes valgperiode er inntil to år. Dersom valgperioden er to år, bør omtrent halvparten av styret være på valg hvert år.
3. Reglene i § 5-3, § 5-4 nr. 1 og § 5-5 om sentralstyret og i § 6-3 om habilitet gjelder tilsvarende for fylkeslagets styre så langt de passer.

§ 8-7. Signatur

1. Fylkeslagets styre representerer fylkeslaget utad og tegner dets navn, dvs. signerer for laget.
2. Fylkeslagets vedtekter kan gi signaturrett til styrets leder og eventuelt til daglig leder, hver for seg (alene) eller sammen med et medlem av styret. Vedtektene kan også gi styret rett til å gi signaturrett til to styremedlemmer i fellesskap. Signaturretten etter forrige punktum kan når som helst tilbakekalles.

§ 8-8. Oppløsning

1. Et fylkeslag kan bare oppløses ved vedtak av landsmøtet etter forslag fra landsstyret. Før vedtaket bør det vurderes om det ikke er mer hensiktsmessig å slå fylkeslaget sammen med et annet fylkeslag etter § 8-1 eller midlertidig erklære det for inaktivt etter § 7-4.
2. I et vedtak om oppløsning kan det bestemmes at fylkeslagets midler og arkiv i samråd med sentralstyret skal overføres til et annet organisasjonsledd.
3. Hvis et fylkeslags midler ved oppløsning eller ellers er utilstrekkelige til å dekke fylkeslagets gjeld, skal fylkeslagets styre eller eventuelt sentralstyret på fylkeslagets vegne begjære gjeldsforhandling eller konkurs etter konkurslovgivningens regler.

KAPITTEL 9. LOKALLAG

§ 9-1. Om lokallag og deres geografiske område

1. Et lokallag skal fortrinnsvis omfatte én kommune.
2. Fylkeslagets styre kan godkjenne at et lokallag omfatter flere kommuner. Det kan bare opprettes to eller flere lokallag i en kommune dersom det er godkjent av fylkeslagets styre.
3. Et lokallag regnes som et ordinært lag etter avholdt stiftelsesmøte. Foran et stiftelsesmøte skal alle medlemmer bosatt i lokallagets område ha mottatt skriftlig innkalling senest to uker før møtet finner sted. Før et stiftelsesmøte er avholdt regnes laget som et interimlokallag.

§ 9-2. Navn

Lokallagets navn bør være "Naturvernforbundet i/på" den/det aktuelle kommune eller område.

§ 9-3. Medlemmer

1. Medlemmer av lokallaget er alle medlemmer av Naturvernforbundet som er bosatt innenfor lokallagets område, jf. § 2-2.
2. Valgbare til styreverv er bare medlemmer av det lokallag som det velges til.

§ 9-4. Grunnleggende regler og virksomhet

1. Lokallag er bundet av Naturvernforbundets vedtekter.
2. Lokallag kan ha egne supplerende vedtekter. Disse må godkjennes av fylkeslagets styre.
3. Lokallaget skal følge opp natur- og miljøvernsaker i sitt område og bør arbeide for å aktivisere medlemmene i området og, så langt det er grunnlag for det, følge opp sentrale og fylkesvise kampanjer og aksjoner o.l.

§ 9-5. Årsmøte

1. Årsmøtet er lokallagets høyeste myndighet. Det avholdes hvert år innen utløpet av mars måned, og alltid slik at fristene for innsending av saker til fylkeslagets årsmøte kan overholdes.
2. Innkalling skal sendes til alle medlemmer. Familiemedlemmer mottar en felles innkalling. Innkallingen må være medlemmene i hende senest en måned før årsmøtet. Møtet skal samtidig bekjentgjøres for lokallag av Miljøagentene og Natur og Ungdom. Frist for innsending av forslag til årsmøtet er senest to uker før årsmøtet. Styret skal sende ut/tilgjengeliggjøre saksdokumenter med forslag til medlemmene senest innen en uke før årsmøtet.
3. Alle som har betalt kontingent til Naturvernforbundet for foregående år eller for inneværende år innen utgangen av januar, har møte-, tale-, forslags- og stemmerett på årsmøtet. Medlemmer av Natur og Ungdom og Miljøagentene i lokallagets område (jf. § 10-3 nr. 2) har møte-, tale- og forslagsrett; stemmerett gis til en fremmøtt person per påbegynte tiende medlem.
4. Årsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.
5. Følgende saker skal behandles på årsmøtet:
 - a. Valg av ordstyrer.
 - b. Styrets årsmelding.
 - c. Revidert regnskap.
 - d. Saker fra styret.
 - e. Saker som er framlagt av medlemmene.
 - f. Budsjett og arbeidsprogram.
 - g. Valg av styremedlemmer.
 - h. Valg av utsendinger til fylkeslagets årsmøte.
 - i. Valg av valgkomité og revisor.
6. I landsmøteår velges én delegat som landsmøteutsending.

7. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Vedtektene kan stille særlige krav for særlige saker. Vedtak om fastsettelse og endring av vedtekter for lokallaget treffes av årsmøtet med 2/3 flertall. Med mindre lagets vedtekter fastsetter en annen frist, må forslag etter forrige punktum fremsettes innen fristen angitt ovenfor i pkt. 5.e.

8. Det skal føres protokoll over årsmøtets forhandlinger og vedtak.

9. Umiddelbart etter avholdt årsmøte, skal fylkeslaget og landsforbundet få tilsendt protokoll fra årsmøtet, sammen med årsmelding og regnskap.

10. Ekstraordinært årsmøte innkalles av styret. Dersom det kreves av minst en femdel av medlemmene, skal det innkalles til slikt møte. Fylkeslagets styre kan innkalle til ekstraordinært årsmøte i et lokallag dersom Naturvernforbundets vedtekter eller prinsippprogram er brutt. Et ekstraordinært årsmøte behandler kun de saker som er nevnt i innkallingen.

§ 9-6. Styre

1. Styret har ansvaret for lokallagets drift og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av lokallagets virksomhet i samsvar med Naturvernforbundets og lagets vedtekter og vedtak fattet av årsmøtet.

2. Lokallagets vedtekter kan ha bestemmelser om styrets størrelse og sammensetning. Om slike bestemmelser ikke er gitt, fastsettes dette av årsmøtet selv. Kjønnfordelingen i styret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent. Styremedlemmenes valgperiode er inntil to år. Dersom valgperioden er to år, bør omtrent halvparten av styret være på valg hvert år.

3. Reglene i § 5-3, § 5-4 nr. 1 og § 5-5 om sentralstyret og i § 6-3 om habilitet gjelder tilsvarende for lokallagets styre så langt de passer.

4. Det skal føres protokoll fra styremøtene.

§ 9-7. Signatur

1. Lokallagets styre representerer lokallaget utad og tegner dets navn, dvs. signerer for laget.

2. Lokallaget kan i vedtektene gi signaturrett til styrets leder og eventuelt til daglig leder, hver for seg (alene) eller sammen med et medlem av styret. Vedtektene kan også gi styret rett til å gi signaturrett til styremedlemmer i fellesskap. Signaturrekten etter forrige punktum kan når som helst tilbakekalles.

§ 9-8. Oppløsning

1. Årsmøtet kan vedta å legge ned (oppløse) lokallaget dersom forslag om dette er satt på innkallingen. Dette skal skje med to tredjedelers flertall av de stemmeberettigede.

2. Hvis et lokallag er blitt inaktivt etter § 7-4 kan landsstyret etter samråd med fylkeslaget vedta å legge det ned.

3. Dersom fylkeslaget også etter gjennomført ekstraordinært årsmøte innkalt etter § 9-5 nr. 10 tredje punktum anser at lokallaget drives på en måte som i vesentlig grad bryter med organisasjonens vedtekter eller prinsippprogram, kan fylkeslaget fremme sak for landsstyret om tvungen oppløsning av lokallaget. Lokallaget skal gis anledning til å framlegge sin versjon, skriftlig eller muntlig, for landsstyret. Vedtak om oppløsning av lokallag krever 2/3 flertall i landsstyret.

4. Midler som er til overs etter oppløsning av et lokallag tilfaller fylkeslaget.

5. Hvis et lokallags midler ved nedleggelse (oppløsning) eller ellers er utilstrekkelige til å dekke lagets gjeld, skal lokallagets styre eller eventuelt fylkeslagets styre på lokallagets vegne begjære gjeldsforhandling eller konkurs etter konkurslovgivningens regler.

KAPITTEL 10. NATUR OG UNGDOM OG MILJØAGENTENE

§ 10-1. Natur og Ungdom

Natur og Ungdom er Naturvernforbundets ungdomsorganisasjon og en selvstendig forening (jf. § 7-2 nr 1 og 2).

§ 10-2. Miljøagentene

Miljøagentene er Naturvernforbundets barneorganisasjon og en selvstendig forening (jf. § 7-2 nr 1 og 2).

§ 10-3. Medlemskap, møterett og representasjon

1. Natur og Ungdoms og Miljøagentenes medlemmer innenfor Naturvernforbundets fylkeslags områder har møterett på fylkeslagets årsmøter etter reglene i § 8-5 nr. 5 og 6.

2. Natur og Ungdoms og Miljøagentenes medlemmer innenfor Naturvernforbundets lokallags områder har møterett på lokallagets årsmøter etter reglene i § 9-5 nr. 3.

3. Natur og Ungdom og Miljøagentene utpeker representanter til Naturvernforbundets landsmøte og styrende organer i samsvar med reglene om representasjon i kapittel 3, 4 og 5, samt i egne vedtekter.

FJERDE DEL: FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

KAPITTEL 11. OPPHØR AV MEDLEMSKAP OG VERV

§ 11-1. Almennelige former for opphør av medlemskap

1. Medlemskap opphører når medlemmet ikke betaler fastsatt kontingent, eller melder seg ut. Et studentmedlemskap omgjøres til hovedmedlem når et medlem fyller 30 år.

2. Mislighold av kontingentplikten fører automatisk til opphør av medlemskapet når de purreutiner som til enhver tid er fastsatt, er fulgt.

§ 11-2. Utelukkelse (eksklusjon)

1. Formålsstridige handlinger kan føre til utelukkelse av et medlem. Det samme gjelder handlinger som strider grunnleggende mot krav til saklighet, lojalitet, etiske retningslinjer, korrupsjonsrutiner eller god organisasjonsskikk, og for vesentlig mislighold av andre medlemsforpliktelser. Medlemskap i rasistiske eller nynazistiske organisasjoner er uforenlig med medlemskap i Naturvernforbundet.

2. Vedtak om utelukkelse treffes av landsstyret. Utelukkelsen omfatter vedkommendes medlemskap i Naturvernforbundet, og dermed også i fylkes- og lokallag. Fylkeslagene og lokallagene har ikke utelukkelsesmyndighet.

3. Den som får en utelukkelsessak rettet mot seg, skal gis skriftlig varsel om forslaget om utelukkelse med begrunnelsen for dette, og har rett til å tale sin sak på det landsstyremøte som behandler saken. Varslet må være postlagt en måned før landsstyremøtet.

4. Dersom landsstyret vedtar utelukkelse kan medlemmet kreve saken bragt inn for første ordinære landsmøte. Dette må skje ved melding til landsstyret innen en måned etter at vedtaket om utelukkelse er truffet. Vedkommende skal skriftlig varsles om tid og sted for landsmøtet med samme frist som landsmøteutsendingene og har rett til å tale sin sak på landsmøtet. Medlemskapet er suspendert inntil landsmøtet har behandlet saken.

5. Utelukkelse skjer på ubestemt tid. Utelukkede medlemmer kan ikke ha verv eller være ansatt i Naturvernforbundet.

§ 11-3. Opphør av verv

1. Når et verv i Naturvernforbundet utløper eller opphører på annen måte, plikter den som har hatt vervet å levere tilbake eiendeler og alle disposisjonsretter.
2. Tillitsvalgte på alle nivå kan suspenderes av sentralstyret etter gjentatt eller alvorlige brudd på vedtekter, prinsippprogram, krav til saklighet, lojalitet, etiske retningslinjer, korrupsjonsrutiner eller god organisasjonsskikk, og ved vesentlig mislighold av andre forpliktelser som følger vervet. Regelen i § 11-2 nr. 3 første punktum gjelder tilsvarende for behandlingen i sentralstyret. Vedtaket kan påklages til landsstyret. Suspensjonen kan vare frem til vervet opphører ved nytt valg eller til en eventuell utelukkelsessak etter § 11-2 er ferdigbehandlet.

KAPITTEL 12. AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

§ 12-1. Vedtektsendringer

1. Disse vedtektene kan bare endres med to tredelers flertall på landsmøtet, der avholdende stemmer teller som avgitt mot forslaget.
2. Forslag om endringer av vedtektene må sendes landsstyret senest to måneder før landsmøtet.
3. Vedtatte endringer i vedtektene trer i kraft når landsmøtet heves, likevel slik at valg kan gjøres etter de nye reglene.

§ 12-2. Oppløsning og avvikling

1. Forslag om oppløsning behandles på samme måte som forslag om vedtektsendringer. Beslutning om oppløsning må stadfestes med to tredjedels flertall på neste landsmøte.
2. Blir Naturvernforbundet oppløst, overdras eiendeler og midler til institusjoner og/eller foreninger med lignende formål. Vedtak om dette og om vilkårene for overdragelse fastsettes samtidig med beslutningen om oppløsning og med alminnelig flertall.

§ 12-3. Ikrafttrede og overgangsregler

1. Landsstyret kan i nødvendig utstrekning gi utfyllende bestemmelser om ikraftsettelsen av vedtektsendringer.